

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Potrivit prevederilor art.169¹ alin.(1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.227/2007, cu modificările și completările ulterioare, **Banca Națională a României stabilește, cel puțin anual, un program de supraveghere prudențială pentru instituțiile de credit pe care le supraveghează**, în conformitate cu dispozițiile art.167 din Regulamentul Băncii Naționale a României nr.5/2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art.173⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, cu modificările și completările ulterioare, *„În exercitarea competențelor sale, Banca Națională a României trebuie să aibă în vedere convergența instrumentelor și practicilor de supraveghere în aplicarea legii, reglementărilor și cerințelor autorităților competente, adoptate în domeniu la nivel național și la nivelul Uniunii Europene”*.

În ceea ce privește instituțiile financiare nebancale înscrise în Registrul special, instituțiile de plată și instituțiile emitente de monedă electronică, supravegherea se realizează în conformitate cu prevederile art.44 din Legea nr.93/2009 privind instituțiile financiare nebancale, cu modificările și completările ulterioare, art.71 din Legea nr.209/2019 privind serviciile de plată pentru modificarea unor acte normative și art.66 din Legea nr.210/2019 privind activitatea de emisie de monedă electronică.

De asemenea, din perspectiva legislației în materia prevenirii spălării banilor și a finanțării terorismului, respectiv dispozițiile art.26 alin.(1) lit.a), art.27 alin.(1) și art.29 alin.(1) lit.a) din Legea nr.129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, și a celei din materia aplicării sancțiunilor internaționale, respectiv prevederilor art.17 alin.(1) din Ordonanța de urgență nr.202/2008 privind punerea în aplicare a

sanctiunilor internaționale, aprobată cu modificări prin Legea nr.217/2009, cu modificările ulterioare, în conținutul programului de supraveghere anuală sunt incluse și alte entități care, potrivit legislației speciale, fac obiectul supravegherii în aceste domenii de către Banca Națională a României, respectiv: i) sucursalele din România ale instituțiilor de credit străine; ii) sucursalele din România ale instituțiilor de plată din alte state membre; iii) instituțiile emitente de monedă electronică din alte state membre; iv) instituțiile financiare nebancale persoane juridice române înscrise doar în Registrul General, care au și statut de instituție de plată sau instituție emitentă de monedă electronică. Totodată, Banca Națională a României deține competențe care decurg din calitatea de supraveghetor din statul gazdă, în cazul activităților desfășurate prin agenții și distribuitorii din România ai instituțiilor emitente de monedă electronică și instituțiilor de plată din alte state membre, astfel că, pe bază de risc, trebuie să verifice dacă activitatea acestora se derulează cu respectarea prevederilor legale incidente în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv dacă există și sunt adecvate mijloacele și mecanismele de conformare, în caz contrar putând impune măsuri temporare.

Începând cu anul 2021, Banca Națională a României urmărește corelarea obiectivelor de supraveghere la nivel național cu prioritățile strategice de supraveghere stabilite la nivelul Uniunii Europene. Aceste priorități se pot adăuga celor stabilite în funcție de particularitățile sistemului bancar național, vulnerabilitățile și principalele riscuri cu care acesta se poate confrunta.

În acest sens, potrivit Regulamentului 1093/2014¹, Autoritatea Bancară Europeană (ABE) identifică, cu contribuția autorităților naționale competente, până la două priorități strategice cu relevanță pentru întreaga Uniune², pentru a facilita implementarea politicilor europene. Acest mandat a fost acordat cu scopul elaborării unei culturi comune de supraveghere la nivelul Uniunii, asigurării unor practici de supraveghere consecvente și garantării unor abordări coerente în ansamblul Uniunii. Procesul de identificare și implementare a priorităților strategice la nivelul UE acoperă o perioadă de trei ani, timp în care sunt urmărite progresele obținute în

¹Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei, cu modificările și completările ulterioare

² *Union strategic supervisory priorities (USSPs)*

privința diminuării sau eliminării vulnerabilităților identificate, respectiv a îmbunătățirii practicilor de supraveghere urmare implementării priorităților selectate.

De asemenea, în baza priorităților strategice și pentru promovarea convergenței procesului de evaluare și supraveghere (SREP)³ în cadrul Uniunii, ABE stabilește anual programul european de supraveghere⁴ pe care autoritățile competente în domeniul supravegherii prudențiale trebuie să îl ia în considerare la stabilirea programului lor anual de activitate. Astfel, este necesar ca autoritățile de supraveghere să acorde o atenție deosebită obiectivelor cheie prezentate în program, atunci când își elaborează prioritățile și programul anual de examinare a instituțiilor pe care le supraveghează, și atunci când implementează aceste obiective cheie în activitatea din cursul anului, cu luarea în considerare a proporționalității.

În acest context, în anul 2020 au fost stabilite ca priorități strategice la nivelul UE, pentru perioada 2020-2022, *sustenabilitatea modelului de afaceri și guvernanta adecvată* a instituțiilor de credit, priorități care au fost reflectate și în activitatea de supraveghere a Băncii Naționale a României. Urmărirea acestor priorități în acțiunile de supraveghere a scos în evidență faptul că o serie de vulnerabilități structurale legate de sustenabilitatea modelelor de afaceri ale băncilor și guvernanta internă au fost accentuate de criza COVID -19, ceea ce necesită acțiuni eficiente și în timp util din partea băncilor. De asemenea, instituțiile de credit trebuie să își alinieze modelul de afaceri la mediul aflat într-o continuă schimbare, cu luarea în considerare a modificărilor în preferințele clienților, a schimbărilor tehnologice sau ale concurenței.

În ceea ce privește programul european de supraveghere pentru anul 2023, acesta a ținut cont, pe lângă cele două priorități - modelul de afaceri și guvernanta, care rămân la fel de actuale, de importanța în creștere a următoarele aspecte cheie: i) digitalizarea și transformarea sustenabilă, precum și impactul acestor transformări asupra strategiei și profitabilității instituțiilor; ii) securitatea cibernetică, riscurile TIC și calitatea datelor; iii) expunerea față de sectoarele vulnerabilizate de COVID-19 și iv) prevenirea riscurilor de finanțare.

*

* *

³ *Supervisory Review and Evaluation Process (SREP)*

⁴ *European Supervisory Examination Programme (ESEP)*

Banca Națională a României are în vedere, potrivit programului de supraveghere prudentială aferent anului 2023, următoarele priorități și obiective strategice:

➤ **Riscul macroeconomic și geopolitic**

Obiective strategice:

- **Impactul evoluțiilor macroeconomice și a situației geopolitice, în contextul agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei și al efectelor pandemiei Covid -19, și a creșterii ratelor dobânzilor, inflației și corecției prețurilor activelor asupra**
 - Calității activelor;
 - Modelului de afaceri și profitabilității;
 - Managementul riscului de rată a dobânzii și al riscului de finanțare;

➤ **Întărirea rezilienței operaționale și financiare**

Obiective strategice

- Evaluarea riscurilor TIC (cu accent pe riscul de securitate TIC și riscul de disponibilitate și continuitate TIC), agregarea și raportarea datelor, capacitatea de a face față crizelor, planificarea pentru redresare;
- Clasificarea adecvată pe stadii de depreciere și provizionarea adecvată, procesul de testare la stres;

➤ **Riscul de tranziție – digitalizarea, riscurile ESG și riscurile aferente**

Obiective strategice

- Evaluarea procesului de elaborare a strategiei de digitalizare;
- Evaluarea impactului implementării strategiei de digitalizare asupra modelului de afaceri și profilului de risc;
- Evaluarea modului în care factorii ESG sunt încorporați în strategiile de afaceri, cadrul de guvernare, procesele de management al riscurilor și apetitul la risc;
- Strategia de credit a instituțiilor este pe deplin aliniată și reflectă în mod corespunzător apetitul lor de risc ESG;

➤ **Riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, precum și de neaplicare a sancțiunilor internaționale, controlul intern și guvernarea internă**

Obiective strategice

- Riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în SREP, inclusiv modul în care instituțiile se asigură că identifică, evaluează și administrează riscurile de spălare a banilor/finanțare a terorismului în procesul de aprobare a facilităților de creditare;

- Sistemul de control intern și governanța internă în contextul punerii în aplicare a sancțiunilor internaționale, inclusiv în contextul măsurilor restrictive impuse împotriva Rusiei și Belarus.

De asemenea, în ceea ce privește instituțiile financiare nebankare înscrise în Registrul special, instituțiile de plată și instituțiile emitente de monedă electronică, obiectivele strategice din activitatea de supraveghere pentru anul 2023 se vor orienta spre consolidarea acestui sector:

- Creșterea sustenabilității și rezilienței instituțiilor financiare nebankare;
- Reduceri riscurilor la care este expus, inclusiv a riscurilor de natura AML/CFT;
- Întărirea conduitei prudențiale, a controlului și guvernancei interne.